

[Malchau.]

lovforslaget, således at det kan blive færdigt fra landstinget i rette tid.

Det er naturligvis rigtigt, at baggrunden for lovforslagets fremkomst er forslaget til den nye grundlov, og at vedtagelsen af den nye grundlov nødvendiggør gennemførelsen også af dette lovforslag.

Hvad angår lovforslaget om folkeafstemninger, vil jeg gerne fremhæve, at det afviger fra valglovsforslaget derved, at adgangen til at stemme pr. brev udvides til også at omfatte syge vælgere. Dette kan jeg tiltræde udfra den anførte motivering. At jeg mener, det er uheldigt, at der skal stemmes om valgretsalderen samtidig med afstemningen om den nye grundlov, er en anden sag, men jeg skal på mit partis vegne tilsige vor medvirken til gennemførelsen af begge lovforslagene.

P. N. Petersen (Røjle): Da jeg i det væsentligste deler de synspunkter, der er gjort gældende af de foregående ordførere, finder jeg ikke anledning til at komme nærmere ind på de to lovforslag. Som det ærede medlem hr. Hans Hansen fremhævede, har forholdene udviklet sig således, at det, der her foreslås, nærmest er af formel karakter. Jeg anbefaler, at lovforslagene får en velvillig behandling i det udvalg, der bliver nedsat.

M. Sig Steffensen: Valglovsforslaget er, som det allerede er nævnt, en følge af den grundlovsændring, som vi regner med bliver vedtaget, og de første paragraffer i lovforslaget har jeg ingenting at bemærke til. Men med hensyn til kapitel III om valgkredse og valgbestyrelser er der et spørgsmål, som jeg synes man burde have taget i betragtning, nemlig reguleringen af kredsenes størrelse. Ude i landet er det almindeligt — og det gælder vort amt —, at der er kredse, som er næsten dobbelt så store som de andre kredse. Mange steder volder det vanskeligheder at få kandidaterne placeret i den rækkefølge, hvori vælgerne ønsker dem valgt. Hvor der er en særlig stor kreds, kan denne næsten alene bestemme, hvem der skal vælges i amtet. Jeg ved ganske vist, at det bliver sagt: ja, men det må de selv ordne indenfor amtet. Men disse store kredse føler sig tit suveræne, og for at modvirke dette finder de små kredse i mange tilfælde frem til den udvej at lægge to kredse sam-

men. Og da det har sin store betydning, at hver valgkreds får kandidater, er denne udvej ikke så god, men den bliver som sagt brugt, netop fordi der er så stor forskel på kredsenes størrelse. Det gælder ved fordelingen af kredsmandater, men særlig ved fordelingen af tillægsmandater, at der er visse vanskeligheder her. Derfor mener jeg, at der samtidig med de ændringer, der her sker, burde have fundet en vis regulering sted af kredsenes størrelse.

Med hensyn til § 23, som bestemmer, at der kræves mindst 10 000 vælgeres underskrift til anmeldelse af et nyt parti, havde jeg egentlig ønsket en lettere adgang til at anmelde et nyt parti, og under udvalgsbehandlingen i folketinget har mit partis repræsentanter stillet forslag herom.

Men endnu værre bliver det, når vi kommer til lovforslagets § 43, der bestemmer, at et parti skal have opnået et kredsmandat eller mindst 60 000 stemmer i landet som helhed eller stemmer til et kredsmandat i et af de tre områder for at få andel i tillægsmandaterne. Jeg mener, det er en meningsløs bestemmelse, for folkestyrets idé må i virkeligheden være, at strømningerne i folket skal have let adgang til at gøre sig gældende. Nu er det jo karakteristisk, at det er de tre store partier, som holder på denne regel, og det gør de selvfølgelig, fordi de mener, det ikke er heldigt for arbejdet i rigsdagen, at der bliver altfor mange partier. Men hvis der var let adgang til rigsdagen for nye partier, mon så ikke de partier, der i forvejen var repræsenteret, blev påvirket heraf og sørgede for at gøre arbejdet så godt og tilfredsstillende for vælgerne, at det ikke var muligt at stifte noget nyt parti? Jeg tror ikke, nogen spærreregulering kan holde strømningerne i folket ude. Hvis vi i det praktiske liv, i organisationerne, har en mand, der kværunderer, så vælger vi ham bare ind i bestyrelsen, hvorefter han bliver mere medgørlig, og sådan tror jeg også det ville gå her; folk bliver gerne opdraget, når de kommer ind her på rigsdagen.

Hvorfor ikke bruge et eksempel, som på en måde kan vække visse forhåbninger og glæde hos de ærede medlemmer, som jeg sætter uhyre stor pris på for deres saglighed under arbejdet og deres venlighed? Hvis f. eks. retsforbundet ved det kommende valg ikke blev repræsenteret på rigsdagen, men kom til at ligge lige under grænsen for det antal stemmer, der kræves for at